

COPYBOY

**VICTOR
DE LA ZIAR**

Ediție bilingvă

Traducere din limba engleză și note
de Diana Geacăr

Chapter 1

The obituary was the shortest one on the page that day. I clipped two copies—one for the newsroom library and one for my shirt pocket.

I punched out at the time clock, but instead of taking the elevator I walked down the five flights of stairs. I knew no one else would be taking the steps to the employee parking that early in the morning and I didn't want to talk to anybody or even think about making eye contact.

I could feel myself about to lose it.

My copyboy job for the summer at *The Memphis Press-Scimitar* was going well, even though I found it repetitious. Clipping the newspaper. Filling paste pots. Changing typewriter ribbons. Tearing copy from the wire machines. I had to be at work at four every morning, but I didn't mind the work and I enjoyed the people.

Instead of putting the convertible top down on my car to let the stale over-night air escape, I slipped into the leather bucket seat, not wanting any reporters or copy editors just coming to work to see me.

I took the clipping out of my shirt pocket.

CONSTANTINE SPIRO, 79, a retired U.S. Merchant Marine, died Aug. 25, 1965, at Baptist Hospital after a brief illness.

Mr. Spiro was born in New Orleans and moved to Memphis in 1955 after 40 years sailing the world's oceans.

A spokesman for the Memphis Public Library said the deceased's small midtown house and extensive book collection have been donated to the library.

No survivors listed. No services planned. M. J. Dodge Funeral Home has charge.

Era cel mai scurt necrolog de pe pagină din ziua aceea. Am decupat două exemplare – unul pentru arhiva redacției și celălalt pentru buzunarul cămășii mele.

Am semnat condica și apoi, în loc să iau liftul, am coborât toate cele cinci etaje. Știam că nimeni n-o ia pe scări dimineața devreme ca să iasă în parcare angajaților, iar eu nu voiam să vorbesc cu nimeni, nici măcar să întâlnesc privirea cuiva.

Simțeam c-o iau razna.

Slujba mea de vară de la *Memphis Press-Scimitar* mergea bine, deși mi se părea monotonă. Decupam articole din ziar. Umpleam borcanele cu lipici. Schimbam banda mașinilor de scris. Smulgeam materialele din teleimprimator. Trebuia să ajung la lucru în fiecare dimineață la ora patru, dar nu mă deranja ce făceam și îmi plăceau oamenii de acolo.

În loc să cobor acoperișul mașinii ca să iasă aerul stătut de peste noapte, m-am urcat iute pe scaunul de piele, pentru că nu voiam să mă vadă reporterii sau redactorii care veneau la lucru.

Am scos din buzunar tăietura din ziar.

CONSTANTINE SPIRO, 79 de ani, pensionar al marinei comerciale americane, a murit pe 25 august 1965 la Spitalul Baptist, după o scurtă suferință.

Domnul Spiro s-a născut în New Orleans și s-a mutat în Memphis în 1955, după 40 de ani în care navigase pe oceanele lumii.

Un purtător de cuvânt al Bibliotecii Publice din Memphis a declarat că micuța casă din centrul orașului și vasta colecție de cărți a decedatului au fost donate bibliotecii.

Fără moștenitori. N-a dorit să fie îngropat. Este în grija firmei de pompe funebre M. J. Dodge.

I read the four paragraphs slowly and waited for the tears. They never came. My mind was already too busy trying to figure out how I was going to keep the special promise I made to Mr. Spiro before he died. The task ahead of me appeared simple enough, but I was beginning to learn that things weren't always as simple as they seemed.

* * *

My new way of dealing with my worries at home was to sit in my room and type words other people had written. At first I typed up anything that was handy, like stories out of the newspaper about the New York Yankees, but it came to me that I should type important words, ones that had been around for a while and meant more than what happened in a ball game.

I had been typing for most of the summer from a book Mr. Spiro had given me—*The Old Man and the Sea* by Ernest Hemingway. He gave it to me after I read in the newspaper about the writer killing himself with a shotgun. The short book ended up being my favorite, the way the old man was taken out to sea by the giant fish. I read it all the way through two times before I started typing it. The words felt perfect coming out of the ends of my fingers, almost as if leaving out a single one would cause the entire story to come crashing down—like the time my mother pulled a can from the middle of the stack at the grocery store and cans went everywhere.

Mr. Spiro would talk with me about the book anytime, and for as long as I wanted. How could someone write an entire book about catching a single fish, even if it was a gigantic fish? Mr. Spiro answered my question with a question of his own. He did that with me often. *What, he asked, if the book was about much more than just one man catching a fish?* That's when I read the book for the second time. Mr. Spiro could ask me a question like that and it would be stuck in my head from then on.

My mother and father weren't going to be happy to hear about what I had promised Mr. Spiro on that last day I talked with him in the hospital. I needed to take my best shot at explaining to them how important it was for me to follow through on what I had told Mr. Spiro I would do for him.

Even though my stuttering was getting better when I had to talk to my parents, I still had trouble saying exactly what I wanted

Am citit pe îndelete cele patru paragrafe și am așteptat să-mi vină lacrimile. Dar n-au apărut. Eram mult prea ocupat să mă gândesc cum să-mi țin promisiunea pe care i-o făcusem domnului Spiro înainte să moară. Sarcina care mă aștepta părea destul de simplă, dar începusem deja să înțeleg că lucrurile nu sunt întotdeauna atât de simple pe cât par.

* * *

Noua mea metodă de a mă elibera de griji era să stau la mine în cameră și să bat la mașină cuvinte scrise de alții. La început scriam tot ce-mi cădea în mână, cum ar fi știrile despre New York Yankees, dar apoi m-am gândit că ar trebui să scriu cuvinte importante, cuvinte care circulau de mai multă vreme și spuneau mai mult decât ce se întâmpla în timpul unui meci de baseball.

Îmi petrecusem aproape toată vara copiind dintr-o carte pe care mi-o dăduse domnul Spiro: *Bătrânul și marea*, de Ernest Hemingway. Mi-a dat-o după ce aflasem din ziar că scriitorul se sinucisese cu pușca. Cartea aceea scurtă a ajuns preferata mea, mi-a plăcut mai ales partea în care bătrânul e tras în larg de peștele uriaș. Am citit-o de două ori cap-coadă înainte să mă apuc s-o copiez. Cuvintele mi se păreau perfecte când ieșeau din vârful degetelor mele, de parcă dacă aș fi omis vreunul, întreaga poveste s-ar fi năruit – ca atunci când a scos mama o conservă din mijlocul unei grămezi și toate conservele s-au împrăștiat prin magazin.

Domnul Spiro vorbea cu mine despre carte oricând și oricât de mult doream. Cum a putut cineva să scrie o carte întreagă despre cum a prins un singur pește, fie și un pește uriaș? Domnul Spiro îmi răspundea la întrebare punându-mi alta. Deseori făcea așa. „Și dacă povestea nu e doar despre un om care a prins un pește?” m-a întrebat el. Atunci am citit cartea a doua oară. Domnul Spiro îmi mai punea câte o întrebare din asta, care-mi rămânea în minte.

Mama și tata n-aveau să fie încântați să audă ce promisiune îi făcusem domnului Spiro în ultima zi în care vorbisem cu el la spital. Trebuia să mă străduiesc din răspuțeri să le explic cât de important era pentru mine să duc la capăt ce-i spusese domnului Spiro că voi face pentru el.

Cu toate că nu mă mai bălbâiam chiar așa de rău când vorbeam cu părinții mei, încă nu reușeam să spun exact ce voiam,

on account of my habit of substituting words to get to the starter sounds that came the easiest for me. I would begin to talk knowing exactly what I wanted to say, but then start substituting words to get to easier starter sounds. Before I realized it, the meaning of my sentences got tangled and tied up like double knots in my baseball cleats. A speech therapist that I once went to every week told me that changing and rearranging words all the time was taking the easy way out. She was right about it being a way out, but it wasn't all that easy. On the plus side, I learned to use a lot of new words that most people my age didn't know.

* * *

My parents sat at the supper table, not the one in the kitchen, but the big table in the dining room. My father had on his long-sleeve white shirt with cuff links and tie, and my mother placed her silverware back where it was supposed to be even though we had finished eating. She always had to make sure the fork was on the left and the knife and spoon on the right with the sharp edge of the knife facing the plate. Those were her silverware rules when we ate in the dining room.

"I w-w-w- . . . need to tell you about a p----romise I made to Mr. Spiro." The *w* sound in "want" usually worked for me since it let out its own air, but all bets were off when I was nervous. I thought about changing "promise" to "vow," but I knew better than to try my luck on the *v* sound. I had to keep going as best I could.

"I t----old him I would spread his a----shes at the Mouth of the Mississippi River."

My parents looked at each other and back at me. I kept going, trying to remember to put a smooth pace to my words and to stick to exactly what I wanted to say, no matter how much the starter sounds threw me off.

"He said I should go down to N----ew Orleans and find the p----lace where the river becomes one with the sea."

I heard all of Mr. Spiro's last words in my head and the grand way he used them, even though his heart was giving out toward the end and his voice was weak. I heard him say how he wanted me to offer up his ashes in four handfuls to match the four words on the corners of the dollar bill he gave me when I was his paperboy for a month one

din cauza obiceiului meu de a înlocui unele cuvinte cu altele care începeau cu sunete mai ușor de pronunțat. Începeam discuția știind exact ce vreau să spun, dar apoi mă apucam să înlocuiesc cuvintele cu unele care începeau cu sunete mai ușoare. Până să-mi dau seama, propozițiile mi se încurcau și se înnodau ca șireturile tenișilor. Un logoped la care mă duceam pe vremuri în fiecare săptămână îmi spusese că dacă schimb și rearanjez cuvintele înseamnă că aleg cea mai ușoară cale de ieșire. Avea dreptate că-i o cale de ieșire, dar nu era deloc ușoară. Partea bună era că am învățat să folosesc o grămadă de cuvinte noi pe care alții de vârsta mea nu le știau.

* * *

Părinții mei erau la masă, dar nu la cea din bucătărie, ci la masa mare din sufragerie. Tata purta cravată și cămașa lui albă cu mânecă lungă și butoni la manșete. Mama și-a pus tacâmul de argint înapoi pe masă, la locul lui, deși terminaserăm de mâncat. Întotdeauna avea grijă ca furculița să stea în stânga, iar în dreapta, lingura și cuțitul, cu tăișul spre farfurie. Astea erau regulile ei de folosire a tacâmurilor când mâncam în sufragerie.

— Vv... Am nevoie să vă spun de o p...promisiune pe care i-am făcut-o domnului Spiro.

Sunetul V din „vreau“ îmi ieșea bine de obicei, pentru că lăsa aerul să iasă ușor, dar nu puteam să bag mâna-n foc c-o să mergă când eram agitat. Mă gândisem să schimb „promisiune“ cu „jurământ“, dar știam că nu trebuie să-mi încerc norocul cu J. Trebuia să mă descurc cu ce puteam.

— I-am s...pus că o să-i împrăștii ce...nușa la gura fluviului Mississippi.

Părinții mei s-au uitat unul la altul și apoi din nou la mine. Am continuat, încercând să pătrez un ritm lin și să mă țin de ce voiam să spun, oricât de mult mă încurcau sunetele de început.

— A zis că trebuie să mă duc la N...ew Orleans și să găsesc l...ocul în care fluviul se pierde în mare.

Auzeam în minte ultimele cuvinte ale domnului Spiro și felul grandios în care le rostise, deși inima începuse să-i cedeze, iar vocea îi era tot mai slabă. Îl auzeam spunându-mi că vrea să împrăștii patru pumni de cenușă, câte cuvinte erau pe bancnota de un dolar pe care mi-o dăduse atunci când îi adusesem ziarul timp de o lună, într-o

summer. His name for the four simple words was the “Quartering of the Soul.” He told me that my spreading of his ashes would represent a final gesture in his attempt at a life well lived. I heard him call me “Messenger”—his name for me. I thought about telling my parents all his instructions so my parents could hear exactly what he said, but I didn’t want his perfect words and the way he said them to be ruined by having them become all jumbled up in my mouth.

Not to my surprise, my mother was the first to weigh in.

“Absolutely and positively not.”

She turned to my father and gave him her special look, the one that meant it was time for him to jump in and give her some backup.

“I really don’t think it’s a good idea, Victor. You really don’t have that much time before you start college,” he said.

I looked hard at my parents, first my father and then my mother. Even though we were eating at home, my mother was dressed up with her jewelry on like she was going out for the night. I looked straight into their eyes. Mr. Spiro taught me the importance of keeping eye contact. He said looking at a person and concentrating on their words might help me stop worrying so much about what was going on in the merry-go-round of words in my head. As good as Mr. Spiro was at talking, he was even better at listening and never taking his eyes off the person who was speaking.

My father folded his napkin by his plate and scooted his chair back from the table.

“You told me your coach wanted you to meet some of the guys before school started and throw a little with them. That would be a good way for you to get to know your new teammates.”

At that point in the confrontation—and a doozy of a confrontation is exactly what I could feel it was shaping up to be—I decided to make the leap, to get everything I had on my mind out on the table. Mr. Spiro had an expression for it. In for a penny, in for a pound, he liked to say.

“N----ot sure I’m going to play b----aseball at Southwestern.”

My bit of news shifted some of the attention away from the main subject on the table. My father didn’t say anything, so my mother jumped in with both feet like she always managed to do.

“I can’t believe you’re saying that. You love to play baseball . . . and it’s something that everybody agrees you’re good at.”

vară. Celor patru cuvinte simple el le spunea „Fragmentarea Sufletului în Patru Bucăți“. Mi-a spus că împrăștierea cenușii reprezenta gestul final al încercării lui de a-și trăi viața bine. L-am auzit spunându-mi „Mesagerule“ – așa mă alinta el. M-am gândit să le spun părinților toate instrucțiunile lui, ca să audă și ei exact ce-mi spusese el, dar nu voiam ca vorbele lui desăvârșite și felul în care le rostise să fie distruse, rămânându-mi încurcate pe limbă.

N-a fost o surpriză că mama a intervenit prima.

— În niciun caz.

S-a întors spre tata și i-a aruncat privirea ei specială, ca să-i dea de înțeles că e timpul să ia atitudine și să o sprijine.

— Chiar nu cred că-i o idee bună, Victor. Nu mai e mult și începi facultatea, a spus el.

M-am uitat intens la părinții mei, mai întâi la tata și apoi la mama. Deși mâncam acasă, mama era gătită și purta bijuterii, de parcă se pregătea să iasă în oraș. M-am uitat țintă în ochii lor. Domnul Spiro mă învățase cât de important e să menții contactul vizual. Mi-a spus că dacă mă uit la cineva și sunt atent la ce zice, s-ar putea să nu-mi mai fac atâtea griji în privința caruselului de cuvinte din capul meu. Oricât de priceput era la vorbit, domnul Spiro era și mai bun la ascultat și nu-și lua niciodată privirea de la cel care îi vorbea.

Tata și-a pus șervetul împăturit lângă farfurie și și-a împins scaunul de la masă.

— Mi-ai spus că antrenorul vrea să te întâlnești cu niște băieți înainte să înceapă școala și să joci un pic cu ei. E o idee bună ca să-ți cunoști noii colegi.

În acel moment al confruntării noastre – și chiar asta simțeam că o să fie, o confruntare, una destul de bizară –, m-am hotărât să fac pasul decisiv, să pun toate cărțile pe masă. Domnul Spiro avea o vorbă pentru situația asta. Unde merge mia, meargă și suta, îi plăcea lui să spună.

— N...u cred că o să joc b...aseball la Southwestern.

Mica mea veste le-a abătut întrucâtva atenția de la subiectul principal. Tata n-a zis nimic, așa că mama s-a aruncat cu capul înainte, așa cum făcea mereu.

— Nu-mi vine să cred ce spui. Ți place mult să joci baseball... Și toți spun că ești bun.

“Not as good as they think.” It helped me to get a rhythm going with the *n* sound to start my sentences.

“I know you feel it might be time for you to start spreading your wings,” my father said, “but you’re just seventeen, and you don’t need to be going all the way to New Orleans by yourself and certainly you shouldn’t be taking on the Mississippi River by yourself, if that’s what Mr. Spiro had in mind.”

Another thing I was getting better at was waiting before opening my mouth. Mr. Spiro said silence was sometimes the best response during a verbal confrontation, seeing how it tended to keep the ball in the other person’s court.

When I didn’t say anything, my father had to keep going. “How would you even know where to find the Mouth of the Mississippi River?” he asked.

“It’s about a hundred miles b----elow New Orleans.” I had checked my encyclopedia before coming downstairs. The entry didn’t give an exact location for the Mouth of the Mississippi River. I was looking for some kind of X on a map, but what it gave me was close enough for starters.

“For heaven’s sake. That’s in the middle of the Gulf of Mexico,” my father said.

“No . . . not the middle.” I didn’t know exactly where the middle of the Gulf of Mexico was, but I knew it was more than a hundred miles from New Orleans.

“Well, maybe not precisely the middle, but you know what I mean, Victor.”

The conversation had gone from my promise made to Mr. Spiro to my not playing baseball and then to the whereabouts of the mouth of the river. All the shifting around of the subject was good for my side since it’s always harder to hit a moving target.

“Son, I know you liked your friend and I’m sorry he’s gone, but I’m sure he didn’t intend for you to go traipsing off by yourself to the Gulf of Mexico just to spread his remains.”

“He d----id intend. Exactly what he intended.”

“Well, I’m telling you what I intend,” my mother said. “You are not going and that’s that.”

— Nu atât de bun pe cât cred ei.

Mă ajută să mențin ritmul vorbirii dacă începeam frazele cu sunetul N.

— Știu că poate simți că a venit vremea să cunoști lumea și să-ți încerci forțele, a spus tata, dar ai de-abia șaptesprezece ani; n-ai de ce să pleci de unul singur la New Orleans și în niciun caz n-ar trebui să navighezi de unul singur pe Mississippi, dacă asta avea în minte domnul Spiro.

Un alt lucru la care deveneam tot mai priceput era să aștept înainte să deschid gura. Domnul Spiro spunea că tăcerea e uneori cel mai bun răspuns într-o confruntare verbală, fiindcă avea tendința să-l țină pe celălalt în șah.

Pentru că eu unul nu spuneam nimic, tata a simțit nevoia să continue.

— Și cum o să găsești tu gura fluviului? m-a întrebat.

— E cam la 160 de kilometri mai jos de New Orleans.

Mă uitasem în enciclopedie înainte să cobor. Articolul nu preciza unde se află cu exactitate gura de vărsare a Mississippiului. Aș fi vrut un X pe o hartă, dar ce-am găsit era OK pentru început.

— Ce Dumnezeu, e în mijlocul Golfului Mexic, a spus tata.

— Nu... nu-i în mijloc.

Nu prea știam unde e mijlocul Golfului Mexic, dar știam că se află la mai bine de 160 de kilometri de New Orleans.

— Bine, poate că nu-i chiar în mijloc, dar înțelegi ce vreau să spun, Victor.

Conversația trecuse de la promisiunea pe care i-o făcusem domnului Spiro, la faptul că nu mai voiam să joc baseball și apoi la locul unde se varsă fluviul în ocean. Dansul ăsta în jurul subiectului îmi prindea bine, pentru că e greu să lovești o țintă în mișcare.

— Fiule, știi că țineai foarte mult la prietenul tău și-mi pare rău că a murit, dar sunt convins că nu voia să te duci la dracu-n praznic de unul singur, tocmai până în Golful Mexic, doar ca să-i împărștii cenușa.

— Ba c...chiar asta a vrut. Exact asta a vrut.

— Atunci hai să-ți spun ce vreau eu, a zis mama. Nu te duci nicăieri și cu asta, basta.